

Sepětí se životem vojsk

Maršál Grečko ve své knize „Ozbrojené síly sovětského státu“ (NV, Praha — 1975) píše: „Je nutno jít neustále se životem, s potřebami vojenské vědy a vojenského umění — to je úkol, který stojí jak před vojenskými školami, tak i před důstojnickými kádry, které školy připravují.“

Z této zásady vycházíme jak na naší, tak i na ostatních operačně taktických katedrách zvláště v poslední době a trvale se snažíme konfrontovat obsah a zaměření naší výuky s požadavky každodenní praxe nejen polní přípravy, ale i mírového života vojsk. Vodítkem naší činnosti zůstávají i myšlenky květnového pléna ÚV KSČ z roku 1974, kdy při jeho projednávání na celoarmádním stranickém aktivu dne 21. 6. 1974 náčelník HPS generálporučík Horáček mimo jiné řekl: „V našich školách musíme rychleji překonávat některé zastaralé formy vyučování, kdy posluchačům jsou předkládány mnohdy jen verbální poznatky bez spojení s praxí.“

Jak tedy konkrétně realizujeme tyto požadavky?

V prvé řadě již při plánování nového školního roku **vycházíme důsledně z rozkazu ministra národní obrany** a ve výuce a při inovaci našich fondů akcentujeme ty otázky, na které nás základní dokumenty na příslušný rok upozorňují. Jejich obsah je i obsahem velitelské přípravy vědeckopedagogického kádru našich kateder, objevuje se v tematice diplomových prací, v otázkách při semestrálních a závěrečných zkouškách, ve vědeckých úkolech posluchačů i učitelů, je náplní metodické přípravy a diskusí, abychom dosáhli jak jeho pochopení, tak efektivního prosazování.

Boj celé naší společnosti za vyšší kvalitu a efektivnost je i naším úkolem, cílem práce celé VA AZ. Proto také jednání našich kateder se trvale soustře-

duje na analýzu a kritické posouzení metod výuky a zejména jejího obsahu. Správně určit a odhalit slabá místa v přípravě nových velitelů a příslušníků štábů naší ČSLA napomáhá i opakovaně organizovaný průzkum mezi bývalými absolventy školy a jejich současnými veliteli o připravenosti pro praxi, a to nejen do pole, ale i pro mírový život. Výsledky zhodnocujeme, rozebíráme a hlavně vyvozujeme z nich potřebné závěry ke zkvalitnění obsahu výuky, i když ne vždy odpovídá toto profilu absolventa naší školy. Co řešíme nyní? Hledáme cesty, jak posluchače naučit nejenom přijmout optimální rozhodnutí, ale předat je i podřízeným a zejména naučit je pevnému velení a řízení, rychlým reakcím na případné změny, udržení trvalé součinnosti apod. Stejně však pokládáme za vysoce potřebné, aby posluchači lépe znali a uměli vyžadovat plnění základních řádů, měli jasno v otázkách uvádění útvarů do bojové pohotovosti, uměli rychle a kvalitně zpracovávat taktická cvičení, štábní nácviky, letučky, VŠC a byli schopni je i realizovat u podřízených součástí. Chceme, aby absolvent nebyl překvapen ani obsahem a formami velitelské a metodické přípravy na nižších stupních, znal alespoň základní směrnice (např. velitelů okruhů) k řešení každodenních mírových problémů. Přemýšlíme, jak lépe ho naučit metodice práce v polních podmínkách, při rychlém a včasném přemísťování velitelských stanovišť, stejně jako obsluze pojítek. Jsou samozřejmě ještě další problémy. Vyjmenovali jsme ty základní, jejichž řešení pokládáme za prioritní z hlediska současných a přitom naléhavých požadavků z útvarů a svazků.

Usilujeme proto o **trvalé spojení s vojsky**, které má v současné době řadu podob. Učitelé našich kateder se zúčastňují řady taktických cvičení a metodických zaměstnání, při nichž nestojí jen v úloze pasivního diváka, ale dělí se spolu s bojovými veliteli a funkcionáři o svoje znalosti a zkušenosti, ujednotují si názory na nejvýhodnější způsoby aplikace teoretických zásad do praktické bojové činnosti. Naše katedra má trvalý kontakt s útvary a jednotkami, vyzbrojenými nejnovější technikou, a čas od času odjíždí k nim „styčný“ důstojník, aby se nejenom seznámil s nejnovějšími poznatky a problémy a předal je důstojníkům katedry, ale také je pomohl řešit. Vědecké úkoly, iniciativně usměrněné do této oblasti, dáváme příslušným funkcionářům nejen k posouzení, ale i k plnému využití. Obdobně máme již dlouhou dobu intenzivní styk s jedním svazkem ČSLA a jeho útvary, odkud přebíráme poznatky, které se týkají zvláště plánování bojové a politické přípravy, velitelské a metodické přípravy na nižších stupních i metodiky bojové přípravy. Těmito zkušenostmi oživujeme vystavené materiály na kabinetech i obohacujeme katedrální výukové fondy a jsou nám tak velmi cennou pomocí v přípravě posluchačů.

Vysoce kladně oceňujeme **ukázková zaměstnání**, svědomitě připravovaná útvary ZVO pro naše posluchače i proto, že nacházíme plné pochopení v tom, že jejich obsah je uspořádán podle našich požadavků a navíc obohacen i o ukázky výcvikové základny, bojové techniky, o besedy s funkcionáři útva-

ru a bývalými absolventy. Při zpracování těchto cvičení nabízíme na druhé straně svoji skromnou pomoc.

Plně využíváme možností vysílat naše příslušníky na **dlouhodobou stáž do vojsk**, nejenom s cílem zvýšit připravenost učitelů, ale i jako dobrou příležitost k živému a hlubokému poznání života vojsk a jeho potřeb. Učitelé kateder sledují naše absolventy a poznávají problémy, s kterými se střetávají při výkonu svých funkcí, půjčují pro nás vhodné materiály využitelné ve výuce, jako jsou taktická cvičení, štábní nácviky, VŠC, metodiky práce štábu v různých situacích, použitelné zlepšovací návrhy apod. Po návratu ze stáže jsou povinni podat podrobnou informaci vědeckopedagogickému sboru pracoviště o zajímavostech a problémech vojsk, o způsobu a metodách jejich řešení.

Velkou pomocí je pro nás možnost studovat **zkušenosti bojových svazků a útvarů**. Proto si zapůjčujeme jejich cvičení a zajímá nás zejména způsob aplikace teoretických zásad a pouček do praxe, skladba jednotlivých učebních otázek, časové rozložení cvičení, způsob řízení a další otázky. Ke studiu máme k dispozici i rozborů velkých cvičení a některých svazkových a útvarových cvičení, které jsou bohatým zdrojem našich poučení. Příkladem může být cvičení NEUTRON. Jeho závěry a myšlenky jako první zanalyzoval osobně náčelník VA AZ a ve svém vystoupení při velitelské přípravě s náčelníky kateder ukázal, jak a kterých poznatků využívat ve výuce, jak s nimi dále pracovat na katedrách a s posluchači. Toto cvičení se stalo hlubokým zdrojem poučení pro celý náš vědeckopedagogický sbor a jeho prostřednictvím pro všechny posluchače, zdrojem, ke kterému se neustále vracíme a trvale ho využíváme.

Ovšem ani my nechceme zůstat našim bojovým velitelům a štábům nic „dlužni“. Zapůjčujeme cvičení zpracovaná na akademii a využitelná pro velitelskou přípravu, základní materiály svého lekčního fondu dáváme k posouzení a k využití všem stupňům řízení, s přednáškami na nejvýznamnější temata vystupují vedoucí funkcionáři akademie a kateder. Publikační činnost, zaměřená k objasnění a rozšíření sporných a živých problémů, je velmi rozsáhlá. Těžko můžeme hledat např. číslo Vojenské mysli či Bojové přípravy, ve kterém by nebyly publikovány názory autora, jehož pracovištěm je VA AZ. I v této oblasti chceme jít dále. Je nám totiž velmi líto, že **diplomové a ročníkové práce po svém zpracování a obhájení jsou určeny pouze pro archiv** a nikoli alespoň k částečnému využití u vojsk, že tak spousta mnohdy velmi užitečné práce přichází nazmar. Hlavní překážkou jsou zatím naše příliš dlouhé „dodací lhůty“. Ovšem i delší časové termíny můžeme sladit s konkrétními požadavky na zpracování štábních cvičení, VŠC, popřípadě taktických cvičení s vojsky, která čekají útvary a svazky ve výcvikovém roce.

Velká část pedagogického sboru se zúčastňuje každoročně nejdůležitějších cvičení. Učitelé jsou zařazováni do různorodých funkcí ve štábech všech stupňů. Mají tak možnost v praxi si prověřit a vyzkoušet to, co ve škole učí. Ve

své většině — podle vyjádření funkcionářů štábů — pracují velmi odpovědně, spolehlivě a kvalitně.

Důležitým zdrojem poznání současného života vojsk spolu s problémy, které stojí v popředí řídicí a organizační práce velitelů a štábů, jsou **stáže posluchačů**. Jejich prvotním úkolem na zkušené je „popracovat“ na sebe, a proto ke splnění tohoto úkolu vyčleňujeme nejvíce času z celkové doby stáže. Je nutné jen požádat odpovědné funkcionáře útvarů a svazků, aby pod tlakem operativních úkolů nechtěli od posluchačů plnění takových povinností, které pro rozšíření jejich připravenosti k plnění budoucích povinností nic nepřinášejí. Při získávání zkušeností nejde nám pouze o aktivní účast na cvičení či jiném polním výcviku, ale i absorbování co největšího kvanta osobních poznatků z mírového řízení a plnění úkolů bojové a politické přípravy. U některých jednotlivců, kteří nemají dostatečnou předchozí praxi, stojí tento cíl stáže na prvním místě. Samozřejmě, nerozlučně s tím souvisí i úkol pomoci štábu, u kterého je posluchač na zkušené, podle jeho potřeby — zpracování štábního nácviku, zhotovení různých pomůcek, vedení PŠM nebo velitelské přípravy apod. V neposlední řadě žádáme od posluchačů splnit některé úkoly ve prospěch školy, např. opsání a dovezení vzorových metodik, plánovacích dokumentů, výcvikových pomůcek atd.



Výčtem některých konkrétních opatření organizovaných operačně taktickými katedrami VA AZ chceme názorně ukázat, jak plníme požadavek těsného sepětí teorie a praxe. Velmi nás těší slova uznání bojových velitelů a funkcionářů štábů a obráceně, mrzí každý neúspěch a nedostatek v připravenosti našich absolventů. Obojí je nám však vždy podnětem k ještě většímu úsilí ve výuce, abychom i my s co největší kvalitou a efektivností přispěli ke splnění všech úkolů XV. sjezdu KSČ.